

International Migration Outlook: SOPEMI – 2006 Edition

Summary in Hungarian

Nemzetközi migrációs kilátások: SOPEMI – 2006. évi kiadás

Összefoglalás magyarul

Összefoglalás

A migráció kezelése – kifinomult egyensúlyteremtés

A növekvő migráció és a jelentkező munkaerőhiány miatt a migráció az OECD-országok politikai napirendjére került...

A nemzetközi migráció az utóbbi évtizedben a legtöbb OECD-ország politikai napirendjére került. E folyamatnak számos oka van. Először is az 1990-es években a bevándorlási hullámok egyre gyakoribbá váltak, és válnak most újra, időnként szabálytalan és kényelmetlen csatornákon keresztül (menedék keresése, tovább maradó turisták). Jelenleg az OECD-országok területére évente mintegy három millió hosszú távú bevándorló érkezik törvényesen, az ideiglenes mozgások száma pedig – a nemzetközi diákok figyelembevételével – még nagyobb (lásd az első fejezetet). E számok nem tartalmazzák az engedély nélküli mozgásokat. Másodsorban, az OECD-országokban megfigyelhető öregedő népesség és a bizonyos foglalkozások (tudományok, építőipari szakmák) iránti érdeklődés csökkenése miatt a közeljövőben valószínűleg még több munkás bevándorlására lesz szükség.

Ez csak akkor válik lehetségessé, ha az egyre nagyobb számban jelen lévő egykori és jelenlegi bevándorló nehézségek nélkül integrálódik a vendéglátó országban. Sok ország esetén azonban már nem olyan kedvező a bevándorlók helyzete a munkaerőpiacon, mint egykor, sem az újonnan érkezettek, sem azok utódai számára.

... a migráció kezelése azonban bonyolult, egyensúlyteremtő igyekezetté vált

A kormányzatok kifinomult feladata éppen ezért elérni a nemzetközi migráció nyíltságának és a hazai szükségletek kielégítéséhez szükséges készségek megnyerésének az egyensúlyát; szilárdan kezelni a migrációs áramlatokat, ezáltal kinyilvánítani mind a közvélemény, mind a potenciális bevándorlók felé, hogy az engedély nélküli mozgásokat nem tolerálják; bevezetni olyan hatékony intézkedéseket, amelyek biztosítják a bevándorlók integrációját.

A megfelelő egyensúly elérése nehéz. Szükséges hozzá a kiválasztott és nem kiválasztott, az ideiglenes és állandó, valamint a magas és alacsony képzettséggel rendelkező bevándorlók megfelelő arányának az elérése, általánosabban pedig nyíltságra és irányításra van szükség.

A bevándorlók kiválasztása nem egyenletes, és minden bevándorló kiválasztása nem lehetséges

Először is, a bevándorlók kiválasztása nem mindig egyenletes. Valójában minden országban léteznek olyan jelentős bevándorlási mozgások, amelyekre a kormányzatoknak csak korlátozott rálátása nyílik. Ez lehet az elismert emberi jogok miatt (a lakosok joga a családdal való együttéléshez, és ahhoz, hogy kívánságuk szerint bárkivel megházasodhatnak, bárkit örökbe fogadhatnak), vagy nemzetközi szerződések aláírása miatt (amilyen például a genovai egyezmény a menekültekről vagy a szabad mozgásról szóló megállapodások). Az ilyen „nem korlátozott” mozgások (lásd a második fejezetet) munkaerőforrást jelentenek a fogadó országnak, de nem mindig a keresett foglalkozások területén. A keresett foglalkozások betöltése érdekében a teljes szint növekszik annak érdekében, hogy a megfelelő, és a szükséges készségekkel rendelkező embereket tudjanak vonzani.

Néhány országban a szelekció a nyelvtudás, a munkatapasztalat, a képzettség és az életkor alapján történik...

Hogyan és milyen mennyiségben választják ki a bevándorlókat? Tanácsos-e a bevándorlókat a rájuk jellemző tulajdonságok alapján szelektálni, pontokat adva a nyelvtudásra, a munkatapasztalatra, a képzettségre és a korra, és aztán csak azokat kiválasztani, akik elérik a minimálisan elegendő pontot? Ausztráliában, Kanadában és Új-Zélandon ezt a gyakorlatot követik, és az országok migrációs rendszerére az OECD-országokon belül gyakran követendő példaként mutatnak. A családtagokat is beleértve ezekben az országokban a bevándorlók legalább 60 százaléka a képzett szférába tartozik.

... míg más országokban a munkáltatók végzik a kiválasztást, így a dolgozóknak érkezéskor van munkahelyük

Amennyiben a személyek nem a szabad mozgást engedő rendszerekből érkeznek (mint amilyen az Európai Unió), a gyakorlatban a törvényesen bevándorló munkásokat minden országban kiválasztják. Ausztráliával, Kanadával és Új-Zélanddal szemben az a különbség, hogy a bevándorlókat nem a nemzeti adminisztráció, hanem a munkaadók választják ki. A kormányzatok azonban esetenként olyan fizetési, foglalkozási vagy képzettségi feltételeket szabnak, amelyek korlátozzák a lehetőségeket. Ily módon a bevándorló – amennyiben a munkáltató kiválasztja – érkezéskor már rendelkezik munkahellyel, ahelyett, hogy az új országban gondoskodnia kellene magáról. A kiválasztott bevándorlók előző munkahely nélküli bevezetése a munkaerőpiacra

korábban már működött Ausztráliában és Kanadában. Mostanában jelentkeznek e módszer korlátai, mivel a munkáltatók egyre kevesebb értéket tulajdonítanak a külföldi képzettségnek, illetve munkatapasztalatnak. Így már ezek az országok is elkezdtek pontot adni a potenciális bevándorlóknak állásajánlatokért, annak érdekében, hogy olyan személyeket válasszanak ki, akik ideiglenesen már az országban tartózkodnak.

A beengedhető bevándorlók számának meghatározása nem egyértelmű...

A beengedhető bevándorlók számának meghatározása újabb kihívást jelent. Túl sok bevándorló esetén a munkakeresés néhányuk számára sikertelen lesz; túl kevés esetén szűkössé válhatnak a munkaerő-piaci feltételek. Néhány országban a problémára adandó megoldás a számbéli célok vagy korlátok meghatározása (lásd a második fejezetet). E célok meghatározásának a módja nem mindig világos. Tükrözik részben a demográfiai célokat, részben a múltbéli tapasztalatokat és részben a politikai ítéleteket arra vonatkozóan, hogy milyen mennyiséget tud befogadni a munkaerőpiac és a közvélemény.

... és néhány országban olyan előre meghatározott célokkal vagy korlátokkal végzik a kiválasztást, amelyekhez tartják magukat

A céloknak és korlátoknak az az előnyük, hogy a közvélemény számára megmutatják, hogy az ügy irányítás alatt áll. Ám a számokat gondosan kell meghatározni annak érdekében, hogy megfeleljenek a hazai munkaerő-követelményeknek, ami nem mindig egyszerű feladat. Egyik kockázat a munkahátralék előfordulása, amennyiben a megfelelő jelentkezők száma meghaladja az elérhető helyek számát. A munkahátralék frusztráció forrása lehet, rugalmatlanabbá teszi a migrációs rendszert, és a szabálytalan belépés vagy tartózkodás mozgatórugójává válhat az egyébként alkalmas jelentkezők esetében.

Bizonyos munkaerő-piaci szükségletekre megoldást jelenthet az ideiglenes bevándorlás...

Némelyik munkaerő-piaci szükséglet csak ideiglenes mozgás segítségével oldható meg, és e területen sikeresek a múltbéli tapasztalatok. Ebből az következik, hogy az ideiglenes migráció kezelhető, amennyiben a munka természeténél fogva ideiglenesen kivitelezhető, és ha minden kockázatvállaló – beleértve a munkáltatót – részt vesz a munkaerő-toborzásban, valamint a munkaadó a munkavállalóval a későbbi időkben újra fel tudja venni a kapcsolatot.

... nem úgy a rendszeres és folyamatos szükségleteknél

Mivel sokkal könnyebb a közvélemény kételkedését kiváltani, a legtöbb ország az alacsony képzettségű dolgozók ideiglenes migrációját képzelel el. Az ilyen dolgozók nehezebben tudnak alkalmazkodni a változó gazdasághoz, és az integrációjuk is hosszabb ideig tart. Ám az állandó, rendszeres munkaerő-piaci szükségletek nem valószínű, hogy megfelelően kielégíthetők az ideiglenes dolgozók körforgásos ki-, és bevitelével. Ahelyett, hogy mindig új csapatot tanítanak be, a munkáltatók meg szeretnék tartani a megbízható dolgozókat. Szükség van tehát bizonyos számú alacsony képzettségű dolgozó állandó migrációjára.

Ha az erős kereslet ellenére a munkavállalási engedélyek száma alacsony, magas az illegális mozgás kockázata

Ha az alacsonyan képzett munkásoknak kevés lehetőségük van a bejutásra, és az alacsonyan képzett munkásokra irányuló igényt más forrás nem tudja kielégíteni, akkor nagy a kockázata a szabálytalan mozgások létrejöttének. Különösen akkor fordul elő ez az eset, ha a szabálytalan bevándorlás és munka ellenőrzése gyenge. Az engedély nélküli bevándorló népesség becslést értéke néhány országban a teljes népesség több mint három százalékát teszi ki. Az illegális foglalkoztatás azonban kikerülhető. A szabályok létrehozására irányuló programok tapasztalata szerint a munkáltatók, akiknek gyakran a potenciális jelentkezők számára bizonyított munkaaajánlatot kell adni, nem szükségszerűen az illegális munkaerőt részesítik előnyben. Szükségleteik kielégíthetők olyan megfelelő munkaengedély-programmal, amely biztosítja, hogy az engedélyek gyorsan és megfelelő számban rendelkezésre álljanak.

A fejlődő világ küldő országai számára nagy veszteséget jelenthet a magasan képzett személyek migrációja

A magasan képzett bevándorlókra minden országnak szüksége van. Mivel minden OECD-ország fogadó országgá vált, fokozódik a magas képzettségű dolgozók megnyerésére és megtartására irányuló verseny. A nyelv azoknak az országoknak nyilvánvalóan problémát okoz, amelyeknek nemzeti nyelve nem rendelkezik bázissal saját határain kívül. Az OECD-országok munkaerőpiacain még a magasan képzett bevándorlók is problémákkal néztek szembe mostanában, gyakran olyan munkakörökben dolgoztak, amelyekhez túlképzettek. Jellemző a végzős diákok toborzásának növekvő trendje, akik érzékeny veszteséget jelenthetnek a forrásországoknak, különösen a kis országok esetén, még akkor is, ha e trendet jelentős pénzbeli juttatások mérséklék (lásd a harmadik fejezetet). Az OECD-országoknak mérlegelni kell az efféle toborzás előnyeit (gyors integráció) a lehetséges brain drain (agyelszívás) hatásokkal szemben, amelyeket a tendencia kiválthat.

A nemzetközi migrációval kapcsolatos közügyek és eszmecserék igazságosak kell, hogy legyenek...

A bevándorlók integrációjának néhány országban tapasztalható nehézségei elvezettek a bejutás és tartózkodás szigorításához, valamint a migrációról folyó ambivalens eszmecseréhez. A szigorítás és az eszmecserék, amennyiben egyensúly nélküliek, kedvezőtlen hatással vannak mind az abbéli próbálkozásokra, hogy az ország az igényeinek megfelelő bevándorlókat vonzzon, mind a jelenlegi bevándorlók és azok utódainak integrációjára. Egyrészt a potenciális bevándorlók sok fogadó ország közül választhatnak, másrészt pedig a bevándorlókat nem kedvezően fogadó légkörnek káros hatása van a munkaerőpiac és az oktatás területén.

... és azok az országok, amelyeknek sikerül egyensúlyt teremteni, lépéselőnybe kerülnek

Összegzésképp kijelenthető, hogy azok a fogadó országok, amelyekben a migrációs mozgások kezelése igazságos, és megfelel a nemzeti szükségleteknek, valamint egyaránt szívesen várják és szilárdan kezelik a bevándorlókat, a nemzetközi migráció hasznából jobb pozícióból fognak tudni profitálni.

© OECD 2006

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható,
ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

**A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD
kiadványok kivonatos fordításai.**

**Az OECD Online könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre:
www.oecd.org/bookshop/**

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság
Jogi és Fordítási Csoportjától.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

